

Borlänge kommun
kommun@borlange.se

2021-10-20

1 (9)

Dnr 2020:2189

Uppföljningsbeslut

efter kvalitetsgranskning av arbetet med skolor
med långvarigt låga kunskapsresultat vid
Maserskolan i Borlänge kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av arbetet med skolor med långvarigt låga kunskapsresultat vid Maserskolan. Granskningen genomfördes under år 2020.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen tre utvecklingsområden som angetts i beslut den 22 december 2020, dnr 2020:2189.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Maserskolan senast den 21 september 2021 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Borlänge kommun har inkommit med en sådan redovisning den 21 september 2021.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Huvudmannen har redovisat genomförda och planerade åtgärder. Åtgärderna ligger i linje med Skolinspektionens bedömning.

Skolinspektionen avslutar därmed granskningen och förutsätter att huvudmannen tar ansvar för ett fortsatt utvecklingsarbete och att åtgärderna följs upp.

Bakgrund

Bedömningen var att utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- Huvudmannen behöver aktivt verka för att rektorn erbjuds ett stöd som är ändamålsenligt.
- Huvudmannen och rektorn behöver i sin analys av de långvarigt låga kunskapsresultaten söka förklaringar som kan relateras till kvaliteten i det egna arbetet.
- Rektorn behöver skapa förutsättningar för ett gemensamt ansvarstagande för skolans kvalitet och resultat.

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har vidtagit flera åtgärder för att utveckla arbetet inom ovan angivna områden.

Ändamålsenligt stöd till rektorn

Huvudmannen beskriver i sin redovisning att det finns totalt elva personer som i varierande utsträckning arbetar för och med rektorerna i olika frågor. I syfte att tydliggöra

funktionerna har skolchefen tillsammans med huvudmannens resurser under vårterminen 2021 haft en presentation för samtliga av grundskolans rektorer. Under denna presentation gick man igenom vad var och en arbetar med och till vem hos huvudmannen som rektorerna kan vända sig till i olika frågor. Från och med höstterminen 2021 har huvudmannen även riktat en av huvudmannens kvalitetsutvecklare mot skolan. Insatsen innebär att rektor regelbundet träffar aktuell kvalitetsutvecklare där syftet är att utvecklaren ska stötta rektor i processen med arbetet kring ökad måluppfyllelse och utveckling av ämneslag. Huvudmannen anger att detta förtydligande av det stöd som rektorerna kan förvänta sig, och vilken huvudmannafunktion som kan vara behjälplig i olika frågor, har lett till ett ökat samarbete mellan rektorerna och huvudman. På sikt kommer enligt huvudmannen det även att leda till en ökad samsyn mellan huvudman och Maserskolans gällande orsakerna till elevernas resultat och skolans systematiska kvalitetsarbete.

Huvudmannen har även genomfört en del förändringar i stöd till rektorerna i ekonomiska frågor som enligt huvudmannen har bidragit till att det är tydligare för rektorerna att se ansvarsfördelningen. Maserskolans rektor träffar en sektorsekonom en gång i månaden och enligt huvudmannen har detta bidragit till att rektorerna upplever en ökad tydlighet gällande ansvarsfördelningen mellan rektor kontra ekonom, samt rektor kontra skoladministratör. Förändringarna förväntas av huvudmannen bland annat även leda till att huvudmannens stödresurser blir bättre på att behovsinventera, ge en ökad rättssäkerhet och en effektivisering i det ekonomiska arbetet.

Riktade insatser

Huvudmannen har riktat insatser till Maserskolans, som exempelvis lärarresurser som stöd att utveckla naturvetenskapsämnena, teknik och matematikämnet samt tilldelat skolan ytterligare ekonomiska resurser i syfte att anställa två pedagoger. Den ena tjänsten avser en pedagog med fokus på utveckling av ämnet svenska eller svenska som andraspråk, den andra en pedagog med fokus på utveckling av ämnet matematik. Riktade pedagogresurser förväntas bland annat leda till ökad måluppfyllelse samt förbättrat analysarbete och på sikt ökad likvärdighet i undervisningen.

Förklaringar som kan relateras till kvaliteten i det egna arbetet

I huvudmannens redovisning framhålls att både rektorerna och huvudmannen ser att det finns insatser som behöver sättas in för att uppväga förhållanden som har att göra med elevunderlag, samt att det finns aspekter av verksamheten som rimligtvis inte har med okontrollerbara förhållanden att göra. Sedan Skolinspektionens beslut har rektorerna haft kontinuerliga uppföljningar och avstämningar med såväl skolchef som kvalitetsutvecklare i syfte att skapa en tydlig samsyn över vilka behov Maserskolans har, kopplat till skolans måluppfyllelse. I dialog med rektorerna uppfattar huvudmannen att rektorerna har god insikt i vad kvalitet och måluppfyllelse innebär och att rektorerna är tydliga med vilka stödbehov som finns gällande utvecklingsarbetet av dessa begrepp. Den ökade samsynen gällande vad resultaten beror på har inneburit att det varit möjligt att rikta relevanta insat-

ser till Maserskolan, som överensstämmer med de behov som rektorn har beskrivit. Effekterna av dessa insatser kommer att utvärderas för första gången under vårterminen 2022. På längre sikt framhåller huvudmannen att en ökad samsyn kring låga kunskapsresultat leder till att huvudmannen kan rikta fler insatser som överensstämmer med skolans behov och att rektorn får bättre förutsättningar att "be om rätt saker". Huvudmannen får även bättre förutsättningar att ställa rimliga krav på skolans måluppfyllelse.

Gemensamt ansvarstagande för skolans kvalitet och resultat

I huvudmannens redovisning uppges att lärare, ämneslag och rektorn har gjort en nulägesanalys av den egna undervisningen och baserat på denna analys har ämneslagen fått i uppgift att ta fram ett antal mål för att öka elevernas resultat. På skolan arbetar nu all personal för att ha större fokus på utveckling av mål och resultat vid pedagogiska diskussioner, samt skapa förutsättningar för kvalitativa samtal om den egna undervisningen och hur den påverkar eleverna. Genom ämneslagens dokumentation och uppföljning av mål kommer skolan enligt huvudmannen att kunna se en ökad kvalitet. I denna process kommer huvudmannens kvalitetsutvecklare, vars arbete har riktats mot Maserskolan, att vara behjälplig. Det finns en systematisk plan gällande detta arbete som sträcker sig över hela läsåret och huvudmannens årshjul är tänkt att stötta rektorn i arbetet. Eftersom en kvalitetsutvecklare har fått i uppgift att arbeta nära rektorn kommer enligt huvudmannen även tydliggörande kring huvudmannens stödverktyg att förbättras och kunskaperna kring orsak och verkan gällande skolans resultat att öka. En första utvärdering av arbetet ska ske under höstlovet 2021. Enligt huvudmannen kan de redan nu se att det på skolan råder en ökad gemensam syn på orsakerna till den låga måluppfyllelsen. Huvudmannen förväntar sig att förväntningar på eleverna fortsättningsvis ska vara höga men att de kommer att vara mer konkreta/tydliga utifrån det arbete som sker på skolan.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Karin Lindqvist, beslutsfattare.

I den slutliga handläggningen har utredaren Ana-Maria Koci Spång medverkat.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:

<https://www.skolinspektionen.se/beslut-rapporter-statistik/publikationer/kvalitetsgranskning/2021/langvarigt-laga-kunskapsresultat/>

Bilaga 2: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

1 kap. 4 §

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarsställande individer och medborgare.

1 kap. 9 §

Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

2 kap. 8 §

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

2 kap. 8 a §

Huvudmannen ska utse en skolchef som ska biträda huvudmannen med att tillse att de föreskrifter som gäller för utbildningen följs i huvudmannens verksamhet inom skolväsendet. Huvudmannen kan utse en skolchef för hela verksamheten eller flera skolchefer för delar av verksamheten.

2 kap. 8 b §

Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.

2 kap. 10 §

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn

fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

2 kap. 34 §

Huvudmannen ska se till att personalen vid förskole- och skolenheterna ges möjligheter till kompetensutveckling.

Huvudmannen ska se till att förskollärare, lärare och annan personal vid förskole- och skolenheterna har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

3 kap. 2 §

Alla barn och elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

4 kap. 3 §

Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen.

4 kap. 4 §

Sådan planering, uppföljning och utveckling som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

4 kap. 5 §

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, bilaga

1 Skolans värdegrund och uppdrag

En likvärdig utbildning

Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform och inom fritidshemmet ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. Normerna för likvärdigheten anges genom de nationella målen. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Det finns också olika sätten att nå målen. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.

Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

God miljö för utveckling och lärande

Eleven ska i skolan möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Skolan verkar i sin omgivning med många kunskapskällor. Strävan ska vara att skapa de bästa samlade betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet, men även skolan har en viktig roll. Varje elev har rätt att i skolan få utvecklas, känna växandets glädje och få erfara den tillfredsställelse som det ger att göra framsteg och övervinna svårigheter.

2 Övergripande mål och riktlinjer

2.2. Kunskaper

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Läraren ska

- stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan,
- stimulera, handleda och ge extra anpassningar till eller särskilt stöd till elever som har svårigheter,
- samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen, och
- organisera och genomföra arbetet så att eleven
- utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga,
- upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt,
- successivt får fler och större självständiga uppgifter och ett ökat eget ansvar.

2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Mål

Skolans mål är att varje elev

- genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina egna förutsättningar, tar ansvar för sitt lärande och för att bidra till en god arbetsmiljö.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska arbetsmiljön.

Läraren ska

- utgå från att alla eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan.

2.8 Rektorns ansvar

Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att

- undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver,
- resursfördelningen och stödåtgärderna anpassas till den värdering av elevernas utveckling som lärare gör,
- personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter och kontinuerligt ges möjligheter att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.

Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer, systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet

S. 33 och 34

Dialog om utvecklingsbehov

För att huvudmannen ska kunna analysera resultaten och måluppfyllelsen på en övergripande nivå krävs återkommande dialog med förskolecheferna och rektorerna. En bra dialog innebär att vara beredd att värdera, ompröva och förändra verksamheten.

Huvudmannen behöver känna till på vilket sätt enheternas förutsättningar påverkar resultaten och vilka åtgärder som krävs för att de nationella målen ska vara möjliga att uppfylla. Om förskolecheferna och rektorerna dessutom förankrar huvudmannens bedömningar och beslut ökar personalens förståelse för bakomliggande orsaker.

Identifiera utvecklingsområden och besluta om utvecklingsinsatser

Det är angeläget att huvudmannen identifierar utvecklingsområden och beslutar vilka utvecklingsinsatser som ska prioriteras. En sammanställning av analys, bedömning och beslut i en årlig nulägesbedömning kan ligga till grund för den kommande planeringen av uppdrag, resurser och ansvar.

Det är viktigt att det finns en balans mellan å ena sidan huvudmannens ansvar för att ta ett övergripande beslut om inriktningen på utvecklingsarbetet och å andra sidan de identifierade behoven av utvecklingsinsatser på den enskilda enheten. Om huvudmannen i för stor utsträckning beslutar på vilket sätt enheten ska genomföra utvecklingsinsatserna är risken stor att rektorer och förskolechefer bara blir förvaltare och inte motorer i utvecklingsarbetet.